

İlim Tasavvurumuz ve İç İnsicâmı...

Dinî eğitim ve öğretim bağlamında, fizikî ve şekllî imkânların alabildiğine geniş, himmetlerinse bu imkânlarla mukayese edildiğinde neredeyse ‘kıtlığının’ yaşandığı bir tezatlar dönemi yaşıyoruz. İlmî anlamda dönemi tasvir etmek gerekirse, muhtemelen insanlığın ‘nimetle imtihan’ dönemini yaşadığını söylemek, içinde yaşadığımız durumu ifade etmek için en uygun tavsif olabilir.

Söz konusu bolluk, ilmî imkânlar bağlamında da geçerliliğini korumaktadır. Kurumsallaşmış müesseseler, mimarî tasarım hârikası muhteşem binalar, en ince ayrıntılarına kadar plânlanmış bürokratik ve idarî yapılanmalar, hayal bile edemeyeceğimiz bollukta kitaplar, akademik nitelikli makale ve tezler; hâsılı bir çalışmayı en mükemmel şekilde yapabilmenin bütün kolaylıkları elimizin altında, emrimize âmâdedir. Gerek ictimâî gerekse ilmî anlamda bu kadar imkân, içinden geçmekte olduğumuz insanlık ve kulluk imtihanının çok çetin geçmekte olduğunu lisân-ı hâliyle bize haber vermektedir.

İmkân bolluğunun intâc ettiği; ilimlerdeki ihtisaslaşmanın bizi getirdiği ‘mevcut durum’, işaret edilen ‘himmet kıtlığı’ ile birleşince, kolaycı, tembel, kâsır, iddiasız bir mes’uller topluluğu ile yüz yüze gelindi. Oysa ilim mahiyeti gereği, sözü edilen zayıflıklara tahammülü olmayacak kadar ‘asil’ ve ‘umut kaynağı’ bir iştikgâldir. Yüksek kabiliyet ve himmet gerektiren, çok yönlü ve kuşatıcı bir vasıfla ancak yüklenilmesi mümkün olan Nebevî mîras bu sebeple, geçmiş nesillerce olduğu gibi, bu nesil tarafından da keşfedilmeyi bekleyen bir mahzûn emanettir.

Donanım noksanlığı dolayısıyla, hakiki mesullerince ifa edilmeyen bu vazife, avâm-ı nâsın eline ve diline düşmüş; gerekli eğitim ve alt yapısı bulunmayanların yetkinlik alanına dönüşmüştür. Usûlün insicâmı, bilginin hiyerarşisi, varlık mertebeleri, zâhirî, ilmî ve irfânî olanın ilişkisi, hâsılı din dilinin ihâta edilmesi öncelikli ilgi alanı olmaktan çıkmış, ‘konfordan taviz vermeden’ tahminî bilgiler hakikatin yerine ikâme edilmeye çalışılmaktadır.

Hakikat şu ki, dinî ve ilmî alanda büyük bir boşluk mevcut olup, bu boşluğun yerine başkasının ikâmesi mümkün değildir; Bu hakikati fark edip, uhdesinde

mesuliyet hisseden herkesin, ilmî ve içtimâî geleceğimize umutla bakarak, çalışmalarını büyük bir iş birliği ve dayanışma duygusu içerisinde, kuşatıcı bir mâhiyette yürütmesi; sadece, bedensel ihtiyaçlar için değil; aklı, rûhî ve kalbî ihtiyaçları giderecek bir kuşatıcılıkla tefekkür etmesi, içinden geçmekte olduğumuz krizden çıkış sürecini daha da kısaltacaktır.

Öze dönüş süreci, öncelikle 'öz'ün tanınmasını zorunlu kılmaktadır. 'Öz' dikkatli bir tetkike tâbi tutulduğunda; altyapının ve öncüllerin ikmâlinin, ilim tasavvurunun küllî tezâhürü için vazgeçilmez olduğu hemen fark edilecektir. Bu günün şartları, geçmiş zamanlardakinden çok daha acil bir şekilde usullerin insicamlı birlikliğini zorunlu kılmaktadır. Ümmetin ilmî birikimi ve yaşana gelen kadîmin devamlılığı; genel anlamda ilimlerin, dar anlamda da usullerin birlikliğine vurgu yapmayı gerektirmemişti. Toplumdaki değer değişiminin bu derece ileri boyutlara ulaşması, ilim tasavvurumuza ve iç insicâmına daha fazla vurgu yapılmasını gerekli kılmıştır.

Artık gelecek nesillerin, kadîmin bize ne söylediği ve özün ne olduğu sorusunu daha fazla sorması, kendini donatma konusunda daha istekli olması kaçınılmazdır. Gençlerin bu arayışı sürecinde, *Hadis Tetkikleri Dergisi'* nin (HTD) bu uğurda elindeki bütün imkânları kullanacağından hiç kimsenin kuşkusunu olmasın. Ayrıca, geleceğe umutla bakmayı sağlayan istekli ve iştiaklı bir gençliğin yetişiyor olması bu konudaki beklentilerimizi yüksek tutmamızın ana sâiklerinden birisidir.

Bu umutla, biz de *Hadis Tetkikleri Dergisi'* nin bu sayısında; görme engellilere dair rivâyetlerin tahlîli, Kur'ân-Sünnet ilişkisi, Allah Resûlü'nün tasarruflarının anlaşılmasında siyâkın rolü, bağlayıcılık açısından Resûlüllâh'ın fiilleri ile hanefî ve zâhiri yaklaşımın Sünnetin Kur'ân'a arzı konularını tetkik eden altı makaleye, hükmen merfû rivâyetlere dair bir çeviri makaleye ve Mürsel haberin hüccet değerine dair bir tetkike yer verdik. Bu şekilde, *HTD* bu sayısında da hadis ilminin farklı konularına ışık tutacak muhtelif konulara ve yaklaşımlara zemin oluşturdu. Yine, bu sayımızda da hadis usûlünün tedris maksatlı olarak telif edilmiş olan bir ihtisar örneğinin yazma nüshalarının tanıtımına, bilimsel toplata, vefeyât ve kitap mütalaalarına yer verdik.

Hadis Tetkikleri Dergisi olarak; bu heyecan ve umutla, kadîm idrâke ma'tûf atılan tüm adımları destekleyip, daha geniş ve derin bakış açılarının sağlanmasına katkı sağlama kararlılığında olduğumuzu bir kez daha teyit ediyoruz.

Yirmi yılı geride bıraktığımız ilmî seyrimize devam ederken, daha büyük bir iştiaqla çalışmalarımızı kesintisiz olarak sürdürme kararlılığımızı te'yit ediyor, *HTD'* nin imkânlarının, araştırmacılarımızın hizmetinde olduğunu tekrar ifade etmek istiyoruz. Gelecek sayılarımızla görüşmek dileğiyle...

Saygılarımızla...

Ataullah ŞAHYAR